

Vrede.Nu is een uitgave van vredesorganisatie IKV Pax Christi, het samenwerkingsverband van IKV en Pax Christi en verschijnt vier maal per jaar.

Bezuinigingen

Ook IKV Pax Christi ontkomt niet aan bezuinigingen op internationale samenwerking, de overheidsbijdrage wordt met 25% gekort.

▷ pagina 4

Jaarbericht 2010: Buurten voor vrede

In vogelvlucht presenteren we een aantal resultaten die we in 2010 behaald hebben. Onder andere over: Dialoog in de Kaukasus, Olie in Soedan, Clustermunitie en de Toekomstverkenningen van defensie.

Mijn grootste project heet democratie

Mensenrechtenactivist Hanaa Edwar uit Irak vertelt over haar drijfveren om te strijden voor meer transparantie en uitbanning van corruptie.

▷ pagina 6 - 7

Democratie is niet voor bange mensen

Is er een nieuwe Arabische lente aangebroken? IKV Pax Christi volgt de ontwikkelingen die ingezet zijn met de Tunesische en Egyptische revoluties op de voet. Duidelijk is dat mensen geen onderdanen meer willen zijn, maar burgers met rechten. Zij verdienen onze steun.

△ Demonstranten rukken op naar het gebouw van de geheime dienst. Foto: Hossam el-Hamalawy

Er was sprake van een euforische stemming in de Arabische wereld toen door de Tunesische Jasmijn Revolutie de gehaatte dictator Ben Ali werd verdreven. De blijde reacties stroomden binnen via Facebook, Skype en smsjes. Egyptenaren, Syriërs, Irakezen, Jordaniërs en Jemenieten: allemaal zagen ze weer licht aan het einde van de tunnel. Een Syriër zei: "Zie je hoe de wereld kan veranderen? Er is nog hoop!"

Dictaturen 2.0

De laatste jaren vonden de dictaturen in het Midden-Oosten zich opnieuw uit; autoritaire regimes verstevigden hun grip op de bevolking. Dat zagen we niet alleen zelf, maar lazen we ook in rapporten van vooraanstaande onderzoekers en denktanks. Er was sprake van *upgraded authoritarianism*. Wij zagen dat bijvoorbeeld in Syrië. Terwijl we in 2005 dachten dat de dagen van het Baath-regime geteld waren,

kwam het er sterker uit dan voor de crisis. Syrië heroverde een belangrijke rol in de regionale politiek, westerse landen vernieuwden het contact met Syrië, nieuwe bondgenootschappen werden gelegd met Turkije en China, en bekende dissidenten werden in de gevangenis gezet.

Economische malaise

De regimes die vaak al tientallen jaren aan de macht zijn, boeken geen econo-

mische vooruitgang. Privatisering maakt de rijken rijker en de armen armer, mensen met een universitaire opleiding moeten werken als groenteboer, of nog erger, zitten depressief thuis. Eigen initiatief wordt de grond ingeboord, overal lopen jongeren op tegen de muren van wat mogelijk is. Grootschalige corruptie, cliëntelisme, gebrek aan vrijheid van meningsuiting, het negeren van de rechten van minderheden, het zijn allemaal elementen die ertoe bijdragen dat de mensen het zat zijn. Ze hebben het gevoel dat hun menselijke waardigheid op een vreselijke manier wordt geschonden.

Van Egypte tot Marokko en Syrië

In Egypte liepen de spanningen al eerder op dan in Tunesië. Er waren opstanden over arbeidsomstandigheden in de stad Mahalla, opstanden na oneerlijke verkiezingen in 2010 en opstanden na de aanslag na een Nieuwjaarsdienst op de Koptische kerk in Alexandrië, die de aandacht vestigde op het falende beleid ten aanzien van de christelijke minderheid. De weken lange demonstratie op het Vrijheidsplein en de massale demonstraties ook buiten Cairo, lieten zien dat er geen weg terug meer was. Ondanks dat het treinverkeer plat lag, het mobiele netwerk was uitgeschakeld en internet alweer 'down' was wisten de mensen elkaar toch te bereiken. Ze bleven vastbesloten om Mubarak weg te krijgen. En met succes.

In Jordanië gingen de mensen ook de straat op om te protesteren tegen de werkloosheid, de toenemende inkomenskloof tussen arm en rijk en tegen corruptie. De koning van Jordanië zette in allerijl in op een regeerwisseling. In Syrië is de onderdrukking zo groot dat mensen niet massaal de straat op gaan. Maar ook daar is een beweging voor verandering, zoals de groep rondom de Da-

mus Declaration en de Damascus-Beirut Declaration.

Ook in Algerije werden mensen via Twitter en Facebook opgeroepen te demonstreren. Er zijn stakingen en demonstraties geweest. In Marokko heerst nog steeds het algemene gevoel dat het daar zo'n vaart niet zal lopen en heeft de regering de subsidies op voedingsmiddelen en benzine al fors verhoogd. De media durven nauwelijks kritiek te uiten op de zittende macht en rapporteren massaal dat de kans dat er een revolutie ontstaat in Marokko zeer gering is, dankzij de grotere vrijheid en de positieve rol die de koning de laatste jaren speelt.

Buitenlandse steun

Dat het de bevolking was die Ben Ali in Tunesië wegwerkte, zonder buitenlandse steun zoals we onder meer zagen in Georgië en Servië, maakt deze gebeurtenis zo belangrijk en hoopvol. Tegelijkertijd laten repressieve regimes een gevaarlijk machtsvacuüm achter. Buitenlandse steun is wel degelijk wenselijk voor de periode na de omwenteling. Hulp bij het organiseren van vrije verkiezingen bijvoorbeeld en economische steun, zodat de nieuwe regimes wel kunnen leveren waar de mensen op straat om vragen. Desondanks zal het nog jaren duren om de effecten van het beleid van leiders als Ben Ali te keren, bijvoorbeeld om de gigantische werkloosheidscijfers naar beneden te brengen. Nederland en de EU moeten daarom steun beloven aan een proces van werkelijke democratische verandering. De angst voor islamisten van de Moslim Broederschap mag geen excuus zijn voor repressie. Democratie is niet voor bange mensen.

Het laatste nieuws over het Midden-Oosten en Noord-Afrika leest u op www.nassama.org, het blog van de Midden-Oosten medewerkers van IKV Pax Christi.

Redactioneel

Het eerste nummer van dit jaar ademt de hoop uit dat er na jarenlange repressie een nieuwe wind gaat waaien voor de mensen in het Midden-Oosten. Vanzelfsprekend roepen veranderingen ook altijd angst op. Zal verandering in Egypte werkelijk leiden tot meer vrijheid of eet de revolutie haar eigen kinderen op en worden dan anderen weer de mond gesnoerd? In Irak strijden moedige vrouwen zoals Hanaa Edwar voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen, want ook al zijn de verkiezingen daar democratisch verlopen, het valt niet mee om een nieuwe staat op te bouwen. Haar strijd voor gelijke rechten gaat dan ook hand-in-hand met de strijd tegen corruptie.

Corruptie is een terugkerend onderwerp in veel landen waar IKV Pax Christi werkt. Het vormde de vonk waarmee de Tunesische Revolutie aangestoken werd en het is al jaren onderwerp van de publieke onvrede in landen waar onderdrukking door de politie groot is. Ook in het debat in Nederland over de politietrainingsmissie naar Afghanistan werd de vraag gesteld hoe de salarissen van de Afghaanse politieagenten ook na het vertrek van de buitenlanders op peil kunnen worden gehouden. IKV Pax Christi is geen voorstander van de huidige missie, omdat we denken dat we daarmee de bevolking van Afghanistan juist niet helpen. Wat nodig is zijn investeringen in de rechtstaat en mensenrechten.

Uit ons Jaarbericht 2010, waarin we een paar resultaten de revue laten passeren, blijkt dat vrede een zaak van lange adem en veel kleine stapjes is. De dialoog tussen mensen uit Zuid-Ossetië, Abchazië en Georgië illustreert dat treffend. Wat een organisatie als IKV Pax Christi kan doen is het ondersteunen van initiatieven van individuen, kerken, bedrijfsleven of andere groepen die vrede bevorderen.

Helma Maas

Bezuinigingen

In december voerden de organisaties op het gebied van internationale samenwerking actie tegen de bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking. Ook de achterban van IKV Pax Christi deed mee met de actie Genoeg=Genoeg. Toch moet IKV Pax Christi nu 25% bezuinigen.

Cartoonist Peter Koch. Stripstudio △

IKV Pax Christi riep CDA leden op om hun solidariteit met de allerarmsten in de wereld te uiten en aan te dringen op een rechtvaardig ontwikkelingsbeleid. Een flink aantal CDA leden reageerde door een mail aan een CDA politicus te sturen. Velen appellerden aan de Bijbelse boodschap van het CDA of riepen op te bezuinigen op de JSF in plaats van op ontwikkelingssamenwerking. Sommigen wierpen op dat bezuinigingen op maatschappelijke organisaties ter plaatse het moeilijker maakt om onbetrouwbare overheden in ontwikkelingslanden ter verantwoording te roepen.

De actie had helaas een beperkt effect. Staatssecretaris Ben Knapen (CDA) verzachtte de bezuinigingen voor 2011

met tien miljoen euro. Dit betekent dat alle hulporganisaties in de periode 2011-2015 geen 250 miljoen, maar 240 miljoen moeten bezuinigen. Toch heeft deze kleine stap grote betekenis. Knapen nam het daarmee op voor de hulporganisaties. Hij moest de bezuinigingen uitvoeren om begrotingstechnische redenen, maar dit betekende niet dat hij ons vredeswerk niet waardeert. Integendeel, hij was daarvan zeer onder de indruk en pree de meerwaarde van maatschappelijke organisaties. Hij feliciteerde IKV Pax Christi met de goede beoordeling die de subsidieaanvraag kreeg - IKV Pax Christi behaalde de hoogste score in een kwaliteitstoets - en zei oog te hebben voor de rol die de vredesorganisatie in het publieke debat speelt.

Column

Jan Gruiters is directeur van IKV Pax Christi

Symboolpolitiek

Voor het vierde achtereenvolgende jaar zijn de politieke en burgerrechten wereldwijd afgenomen, niet in de laatste plaats in Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Dat is een ontwikkeling zonder precedent in de afgelopen veertig jaar, stelt het Amerikaanse Freedom House op basis van jaarlijks onderzoek. Autoritaire regeringen verhoogden niet alleen de repressie van hun eigen bevolking maar deden dat met groeiend zelfvertrouwen en zonder veel weerstand vanuit de democratische wereld.

De Verenigde Staten, de Europese Unie en ook Nederland hebben in het Midden-Oosten de stabiliteit van staten zwaarder laten wegen dan de vrijheid van mensen. Decennia lang konden autoritaire regimes hun bevolking angst aanjagen en onderdrukken en desondanks rekenen op ruimhartige steun vanuit het Westen. Het Midden-Oosten beleid blijkt op vele fronten contraproductief. Halfhartige pogingen om het Israëlijsch-Palestijns conflict op te lossen ondergraven de legitimiteit van Palestijnse leiders en maken de realisering van een twee-statenoplossing steeds meer onmogelijk. Ruimhartige politieke en financiële steun aan autoritaire regimes vervreemdt het Westen van toekomstige generaties en ondermijnt de westerse invloed in het Midden-Oosten. Angstvallige pogingen om islamitisch fundamentalistische organisaties te isoleren hebben deze juist aan de macht gebracht. Alles wat het Westen in het werk heeft gesteld om de invloed van Iran in de regio te verkleinen heeft precies het tegenovergestelde effect gehad.

Wanneer komt er een nieuwe benadering in het Midden-Oostenbeleid die verder gaat dan symboolpolitiek en ad hoc beleid? Een benadering die niet langer met twee maten meet, die zich niet laat leiden door het recht van de sterkste maar door de kracht van het recht. Een benadering die zich niet door islamofobie maar door politieke moed laat leiden. Een benadering die inziet dat het engageren van extremisten meer kans op succes heeft dan het isoleren ervan. Een benadering die eindelijk erkent dat het uitblijven van rechtvaardige vrede Israël niet helpt maar juist bedreigt en daarom urgent noodzakelijk is. Een benadering die niet uitgaat van de tijdelijke stabiliteit van repressieve regimes maar inzet op ondersteuning van civiele actoren die van binnenuit werken aan geweldloze transitie. Dat is wat de betogers op de pleinen van de vrijheid in deze wereld van ons verwachten!

Foto: Johannes Odé

IKV Pax Christi in 2010: Buurten voor Vrede

Onder het motto 'Buurten voor Vrede' is in bijna de helft van de kerken aandacht besteed aan de jaarlijkse Vredesweek. Oecumenische en soms interreligieuze vieringen voerden de boventoon. Daarnaast werden er door het hele land zo'n honderd activiteiten georganiseerd. Iets dat niet mogelijk was geweest zonder de inzet van talloze vrijwilligers, buurtwerkers, jongeren en lokale vredesactivisten.

Pareltjes waren de eerste Nacht van de Vrede lokaal in Vlaardingen, het collectieve sluiten van de kerkgebouwen in Oegstgeest om gezamenlijk één vredesdienst te vieren in de plaatselijke sporthal, een Vredesfeest in Den Haag en muurschilderingen door een Colombiaanse schilder in Maassluis. Tijdens de landelijke Nacht van de Vrede in Am-

sterdam gingen 400 jongeren de discussie aan over vrede & veiligheid, dichtbij en ver weg. Abraham Verheij uit Nijmegen won de Scriptieprijs 'Visies op Vrede' 2010 met zijn scriptie 'Ter bevordering van de internationale rechtsorde. Legitimatie van Nederlandse deelname aan vredesoperaties 1990-2003'. IKV Pax

Christi bedankt iedereen voor het enthousiasme en de inzet voor de Vredesweek 2010 en maakt zich op voor de Vredesweek 2011. In dit Jaarbericht laten we enkele resultaten van het afgelopen jaar zien. Vanaf juli is ons volledige jaarverslag te downloaden op www.ikvpaxchristi.nl.

Samen werken aan vrede

In 2010 steunden ongeveer 20.000 mensen, maar ook kerken, parochies en gemeenten het werk van IKV Pax Christi. Samen met hen en mensen in conflictgebieden werken we aan een vreedzame en democratische samenleving. Steun ook IKV Pax Christi. Word donateur en ontvang vier maal per jaar ons magazine Vrede.Nu. Kijk op www.ikvpaxchristi.nl.

Dialogoog in de Kaukasus

Praten met je vijand is bepaald niet vanzelfsprekend, zeker als er nog maar twee jaar geleden oorlog is geweest. Desondanks zijn er in 2010 diverse bijeenkomsten geweest van het Georgisch-Ossetisch Civil Forum gesteund door IKV Pax Christi. Het Forum werd in 2007 opgezet op initiatief van burgers van beide zijden van de scheidslijn, omdat zij problemen willen aanpakken waarmee gewone mensen te kampen hadden als gevolg van het conflict dat zich eigenlijk al sinds de val van de Sovjet-Unie voortsleept. Dankzij het Forum is er betere informatie over elkaar, wat de stereotypering bestrijdt. Ook stelt het Forum alles in het werk om meer contacten tussen jongeren en oud-strijders van beide zijden te faciliteren. Het Forum heeft in 2010 meer stem in de eigen samenlevingen gekregen en heeft getoond ook zelfstandig fondsen te kunnen werven voor de initiatieven die het ontwikkelt.

Tegelijkertijd begeleidde IKV Pax Christi samen met het Duitse Berghof Peace Support een serie studiebezoeken en dialoogbijeenkomsten voor hoger opgeleide jongeren uit Georgië, Zuid-Ossetië en Ab-

Foto: Cintra Depodt

chazië. Deze bijeenkomsten vonden plaats in Kosovo en in Moldavië/Transnistria, waar een in sommige opzichten vergelijkbaar conflict speelt rond onafhankelijkheid en afscheiding. Ondanks zekere overeenkomsten verschillen de situaties in deze gebieden van de situatie in en rond Zuid-Ossetië en Abchazië. Dit leverde inspirerende voorbeelden op voor een dialoog tussen de jongeren over mogelijke veranderingen in de thuissituatie. De kwaliteit van de dialoog, de respect-

volle manier waarop jongeren de meest pijnlijke onderwerpen met elkaar bespraken, dwingen bewondering af. Een groot deel van de jongeren die deelgenomen hebben aan de bijeenkomsten, doen daadwerkelijk iets met hun ervaring. Thuisgekomen vertellen ze over de dialoog en leggen uit waarom deze zo noodzakelijk is: om de relaties op te bouwen die hen in staat zullen stellen de toekomst op de een of andere manier gezamenlijk vorm te geven.

Digi-activisme in het Midden-Oosten

“*The Sniper* is een van mijn favorieten. Een paar jaar geleden plaatste een persoon of groep uit Marokko een filmpje op YouTube met agenten die smeergeld aannamen. Een prachtig filmpje, in een spannende Robin Hood stijl, dat veel commotie teweeg bracht. Nog altijd is het een mysterie wie er achter *The Sniper* zit.” Evert-Jan Grit, programmamedewerker Midden-Oosten, is actief met *social media* en ondersteunt zo jonge activisten in het Midden-Oosten. “Het Midden-

Oosten is een repressieve regio, zowel sociaal, politiek als cultureel. Door de komst van internet zoeken mensen meer contact met elkaar dan voorheen, zonder dat iets of iemand er tussen staat. Discussies voeren, filmpjes uploaden, blogs posten of simpelweg alleen lezen. Deelnemers willen als individu gezien worden, door te doen wat iedereen zou willen doen maar de meesten niet durven. Heel langzaam neemt de angst voor de verdeel en heers politiek af.”

Digitaal nieuws

In 2010 werd IKV Pax Christi actiever met *social media*, zoals Twitter, Facebook, Pax-it Ning. Ook houden diverse medewerkers blogs bij. De Pax-it nieuwsbrief *Rebellious News* voor jongeren heeft in een jaar tijd ruim 1100 ontvangers weten te bereiken. Bent u boven de 25 en wilt u ook eenvoudig op de hoogte blijven van ons werk? Meld u aan voor de gratis maandelijkse e-mailnieuwsbrief *Frontline* op

 www.ikvpaxchristi.nl

Soedan

IKV Pax Christi besteedde in 2010 veel aandacht aan de naleving van het *Comprehensive Peace Agreement (CPA)* tussen Noord-en Zuid-Soedan. Zowel in de voorbereidingen van de verkiezingen in april en in de aanloop naar het referendum van 2011 heeft IKV Pax Christi veel gedaan om mensen bewust te maken van hun democratische rechten die in het CPA vredesakkoord verwoord staan. Via radio-uitzendingen, maar ook samen met de overheid en de Verenigde Naties hielpen we om op begrijpelijke wijze de bevolking te wijzen op de consequenties van het CPA.

Het samenwerkingsverband *Drum4Peace* zorgde in Nederland voor media-aandacht en een handtekeningenactie voor Soedan leverde ruim 3300 handtekeningen op. Minister van Buitenlandse Zaken Uri Rosenthal zegde toe dat hij wil onderzoeken of Nederland hogere militairen kan sturen naar Soedan om de VN vredesmissie (UNMIS) kwalitatief te versterken. Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Ben Knapen kondigde 3,5 miljoen euro humanitaire hulp aan en beloofde dat er binnen het ontwikkelingsbudget niet op Soedan bezuinigd zal worden.

Foto: Petterik Wiggers

Rapporten

In 2010 publiceerde IKV Pax Christi 14 rapporten, waaronder 'Vrede en gerechtigheid. Over dilemma's rond vredesonderhandelingen', 'Afghanistan. Naar een begin van vrede in een onbegonnen oorlog', 'Sudan's Oil Industry On The Eve Of The Referendum'. Deze en andere publicaties zijn te downloaden op onze website. Ook brachten we zes factsheets uit over kernwapens en produceerden we zeven korte films.

Europese oliecoalitie Soedan

Egbert Wesselink, programmaleider Economische Dimensies van Conflict, is gespecialiseerd in de rol van olie en mijnbouw in conflicten en heeft in 2010 het rapport *Unpaid Debt* uitgegeven.

"Tienduizenden mensen in Soedan zijn omgekomen en honderdduizenden gewelddadig verdreven om ruimte te maken voor de olie-industrie. Wij doen onderzoek en maken betrouwbare informatie over de olie-industrie beschikbaar voor het Soedanese publiek. Het rapport *Unpaid Debt* heeft geleid tot een strafrechtelijk onderzoek

van het Zweedse Openbaar Ministerie naar de betrokkenheid van het oliebedrijf Lundin Petroleum bij oorlogsmisdaden. Dat is echt een internationale doorbraak die het bedrijfsleven dwingt rekening te houden met internationaal humanitair recht. IKV Pax Christi vindt maatschappelijk verantwoord ondernemen mooi, maar met alleen vrijwilligheid worden de mensenrechten niet gewaarborgd. Regeringen zullen de mensenrechten moeten garanderen en alleen politici kunnen vrede sluiten. Het bedrijfsleven kan dat frustreren of bevorderen. Wij ondersteunen die positieve rol van het bedrijfsleven en willen de vrije ruimte voor misdadig gedrag kleiner maken. Dat lukt alleen met een strategische visie en een portie doorzettingsvermogen."

Foto: Simon Conway

Ontwapening als noodzaak

Na in de afgelopen jaren succesvol gewerkt te hebben aan de totstandkoming van een internationaal verdrag om het gebruik, vervoer, de productie, en opslag van **clustermunitie** te verbieden trad het verdrag in 2010 in werking. In november vond in Laos de eerste Meeting of State Parties plaats. Daar spraken de verdragslanden voor het eerst over de gemaakte voortgang in de uitvoering van het verdrag. In 2010 stond de teller op 108 landen die het verdrag ondertekenden en 49 landen die het verdrag ratificeerden. De Clustermunitie Coalitie, waar IKV Pax Christi een bestuurszetel bezet, bestaat inmiddels uit 350 organisaties. Samen beschikken we over veel expertise. Onze rapporten over banken en pensioenfondsen die investeren in de producenten van clustermunitie gaan de hele wereld over. Met succes: vele financiële instellingen hebben hun beleid aangepast en in enkele landen is er inmiddels wetgeving.

2010 was een belangrijk jaar voor de **anti-kernwapenlobby** van IKV Pax Christi. In mei organiseerde de vredesorganisatie twee rondetafelgesprekken tijdens de toetsingsconferentie van het nucleair Non-Proliferatieverdrag (NPV), in New York. Ook spraken medewerkers met verschillende delegaties en organisaties. Bij de herziening van het NAVO Strategisch Concept, pleitte IKV Pax Christi o.a. via de Europese Raad van Kerken, voor het terugsturen van de tactische kernwapens uit Europa.

Defensieverkenningen

In de dagelijkse praktijk van het vredeswerk in conflictgebieden komt IKV Pax Christi regelmatig in aanraking met het onvermogen van de internationale gemeenschap om kwetsbare groepen burgers te beschermen. Een voorbeeld is de Democratische Republiek Congo, waar VN troepen niet in staat zijn burgers te beschermen tegen geweld. IKV Pax

Christi en ontwikkelingsorganisatie Cordaid schreven in 2010 een *policy brief* 'Bijdragen aan burgerbescherming. De Nederlandse krijgsmacht op weg naar 2030'. Hierin stelden ze dat de Nederlandse krijgsmacht optimaal uitgerust moet worden om burgers in conflictgebieden te kunnen beschermen. De *policy brief* werd gebruikt om bij beleidsmakers te lobbyen voor het profiel 'veiligheid brengen' uit de officiële Toekomstverkenningen van de overheid.

Ook trad IKV Pax Christi toe tot het bestuur van de *International Coalition to Ban Uranium Weapons* (ICBUW). Deze coalitie van 120 internationale organisaties zet zich in voor het stopzetten van het gebruik van wapens die uranium bevatten. Samen met deze Coalitie bracht IKV Pax Christi een animatiefilm uit om de gevaren van **verarmd uranium** uit te leggen.

Meer weten over IKV Pax Christi?
Kijk op www.ikvpaxchristi.nl.

De vredesduif

Ga met me mee naar de andere kant van het geweld,
waar het heldere licht voorbij de schaduw reikt.

Vlieg met me mee naar de zuivere kant van het leven,
waar donkere en kille straten, getooid door ellende,
verkleuren in zacht getinte regenbogen.

Ga met me mee naar het einde van de storm
en ervaar de zachte bries die om je hart heen waait.

Vlieg met me mee over de eeuwige blauwe zeeën
en laat het wassende water je ziel reinigen.

Ik schenk je de zo gewenste vrede,
die verborgen ligt onder mijn witte vleugels
en strooi vrede uit over de mensheid.

Zodat het geweld en de ellende verdwijnt,
ik ben de afgezant van het hof van de vrede.

Alice Lanting, overgenomen van
www.gedichtensite.nl

Tekening door lezeres Sylvia Wilbrink, Zeist

Korte berichten

Vredeswerkdag 21 mei

De voorbereidingen voor de Vredesweek 2011 zijn in volle gang. Dit jaar gaan we voor een geheel nieuwe aanpak van de Vredesweek. Een nieuw model met een nieuwe look & feel. De voorbereidingsdag in mei blijft onveranderd, met veel aandacht voor de Liturgie in de Vredesweek en met van alles over wat ú kunt doen in uw gemeente, parochie, buurt-huis of school. Zaterdag 21 mei komt u alles te weten over de Vredesweek 2011.

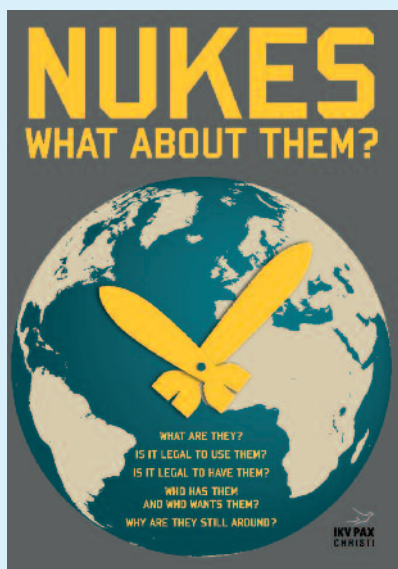
U kunt op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen door u op te geven voor de mailinglist. Stuur een e-mail met uw naam en e-mailadres naar vredesweek@ikvpaxchristi.nl o.v.v. mailinglist Vredesweek.

Tijd en locatie worden nader bekend gemaakt op www.vredesweek.nl

Bestuurswisselingen

Het bestuur van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) kon drie nieuwe bestuursleden verwelkomen. De Algemene Doopsgezinde Sociëteit benoemde mevr. Cocky de Graaf en de Protestantse Kerk in Nederland dr. Lucien van Liere en prof. dr. Gerrie ter Haar.

Prof. dr. Sophie van Bijsterveld heeft haar zetel in de Ledenraad van Pax Christi beschikbaar gesteld.

Nukes

Hoeveel kernwapens zijn er nog in de wereld? Waarom zijn ze er nog steeds? En wat kun jij doen voor een kernwapenvrije wereld? In de brochure *Nukes: what about them?*, geven we antwoord op de meest gestelde vragen over kernwapens. U kunt de brochure downloa-

den op www.nonukes.nl, of bestellen via bestellen@ikvpaxchristi.nl.

IKV Pax Christi op Social Media

Blijf op de hoogte van alle laatste nieuwtjes op het gebied van vrede & veiligheid door ons te volgen op Twitter, je aan te sluiten bij het IKV Pax Christi netwerk op LinkedIn of door onze pagina op Facebook te 'liken'.

Geef uw mening

Wilt u reageren op dit nummer, dan kunt u uw mening kwijt op www.ikvpaxchristi.nl/gastenboek

Volg IKV Pax Christi op Twitter

Volg het werk van programmaleiders en van de thuisblijvers van stap tot stap op <http://twitter.com/IKVPaxChristi>

twitter

‘Mijn grootste project heet democratie’

Ze krijgt ruziënde parlementariërs weer aan het werk en organiseert grootscheepse sit-ins in Irak's grootste steden. Wie niet naar de argumenten van Hanaa Edwar luistert, zal voelen dat dat niet zo verstandig was. Haar grote project heet Democratie. Deze strijdster voor mensenrechten, transparantie en anti-corruptie, is vasthoudend en niet bang om een parlementariër voor de rechter te slepen.

Edwar is Algemeen Secretaris van een van de belangrijkste maatschappelijke organisaties van Irak, de Iraqi Al-Amal association. De organisatie is opgericht in ballingschap in 1992 ten tijde van het regime van Saddam Hoessein en was een van de eersten die na de val van dat regime weer aanwezig was in Bagdad. IKV Pax Christi steunt Al-Amal al jaren. Omdat de organisatie vertegenwoordigers uit heel Irak in haar gelederen heeft, speelt ze ook een belangrijke rol in het versterken van de stem van andere organisaties. Een ervan is een vrouwenwerk.

Wetten voor vrouwen

Het gaat Edwar niet alleen om het versterken van rechten van vrouwen. Haar passie ligt in het vormgeven van democratie en daar hoort nu eenmaal bij dat vrouwen gelijke rechten hebben net zoals mannen. In de huidige wetgeving gelden voor sjiitische vrouwen andere wetten dan voor christelijke vrouwen. Voor iedere religie zou dan een andere wet gelden, waardoor sommige vrouwen nauwelijks bescherming genieten op ontferming. Ook kan het zijn dat er bij scheiding ongunstige voorwaarden voor vrouwen gelden. Vrouwen zijn dan twee-

derangs burgers en daar verzet Edwar zich tegen.

Corruptie

Hoewel de democratie nog maar in de kinderschoenen staat in Irak wordt de stem van de Al-Amal association wel gehoord. Met succes heeft Edwar gelobbyd voor wetgeving die het bestaan van maatschappelijke organisaties regelt. Ook is ze tevreden over de rechterlijke macht. “Die wordt steeds iets onafhankelijker van de overheid.” Waar ze echt woest om kan worden is de welig voortwoekerende corruptie in haar land. “Een op de vier mensen in Irak leeft onder de armoedegrens en kijk eens waar de elite van leeft.”

Parlementariërs ontvangen – misschien wel om corruptie te voorkomen – erg hoge salarissen van wel 28.000 US Dollar per maand. De periode na de verkiezingen is het parlement acht maanden niet bij elkaar gekomen, omdat er onenigheid was over de verkiezingsuitslag. “Nu wil ik dat ze hun salaris terugbetalen. Ze hebben er al die maanden niets voor gedaan. Wij hebben 325 parlementariërs, dus het gaat om enorme bedragen. Democratie is transparantie,

afrekenbaar willen zijn, geloofwaardig zijn en open staan voor vragen”, doceert Edwar. “Politici moeten ons vertegenwoordigen en ons niet als steeve beschouwen.”

Vrouwendag

Hoewel Edwar niet gelooft dat een vrouw in het parlement per definitie een betere parlementariër is, streeft ze wel naar een quota voor vrouwen. “Minstens 25% van hen zou vrouw moeten zijn. En dat moet ook voor andere overheidsorganen en de provinciale raden gelden. Ook bij de als ‘zwaar’ bekend staande ministeries zoals buitenlandse zaken, financiën, olie en defensie moeten vrouwen minister kunnen worden.” Veel Irakese ministeries erkennen nu 8 maart als internationale vrouwendag. Ook ministeries die geleid worden door een fundamentalistische islamitische minister doen er aan mee. Ze geven een prijs aan de beste vrouwelijke medewerker.

Geweld tegen vrouwen

“Waar het ons om gaat is dat er werkelijk wat verandert op het gebied van vrouwenrechten. Geweld tegen vrouwen is een groot probleem. We adviseren over een wet die huiselijk geweld strafbaar

wil stellen. We hebben 'Blijf-van-mijn-lijf' huizen geopend in Noord-Irak en gaan dat ook doen in Bagdad en het zuiden. Wel hebben we al zogeheten 'familiecentra' in Bagdad en in de zuidelijke stad Basra. Onder die noemer geven we voorlichting aan vrouwen over hun rechten. Het is belangrijk om bij de basis te beginnen." Daarom geeft Al-Amal workshops op middelbare scholen en werkt ze via

gezondheidscentra om geweld tegen vrouwen bespreekbaar te maken. Edwar is met haar organisatie op vrijwel alle niveau's aan het werk: ze weet wat er aan de basis van de samenleving speelt en heeft de juiste contacten aan de bovenkant van de samenleving. Een mooie combinatie.

Helma Maas

Geweld tegen christenen

Hanaa Edwar was de grote inspirator voor de herdenking van de aanval op de *Our Lady of Salvation* kerk in Bagdad vorig jaar. Hoewel ze zelf christen is, zet ze zich in voor alle religieuze minderheden in Irak.

Samen de maaltijd gebruiken. Foto van Geert van Kesteren die het boek *Baghdad Calling* maakte over het dagelijks leven van Irakese burgers die als vluchteling leefden in Jordanië, Syrië en Turkije. △

Vergeet de politieke gevangenen niet

Cuba Libre

Er zitten nog altijd ruim honderd politieke gevangenen op het zonnige eiland in de Caribische Zee. Niet allemaal zijn ze zo bekend als de groep van 75 voor wie IKV Pax Christi en vele anderen zich hebben ingezet. Na de hongerstakingen van een van hen, Orlando Zapata Tamayo, die hij met de dood moest bekopen, werd de druk van het buitenland om de groep van 75 vrij te laten steeds groter. De Cubaanse regering besloot vorig jaar om alle politieke gevangenen die in maart 2003 opgepakt waren, vrij te laten.

In maart 2003, terwijl de internationale aandacht gericht was op de Amerikaanse inval in Irak, arresteerde de Cubaanse overheid 75 tegenstanders. Na een proces achter gesloten deuren werden ze veroordeeld tot gevangenisstraffen oplopend tot 28 jaar, wegens 'collaboratie met de vijand'. Onder hen bevonden zich journalisten, vakbondsleiders, bibliothecarissen, maar vooral ook leiders uit het middenkader van onze partnerorganisatie MCL (Christelijke Beweging voor Bevrijding), die handtekeningen hadden verzameld voor een referendum over hervormingsvoorstellen.

Elk jaar in maart organiseerden IKV Pax Christi samen met Amnesty International, CNV, Glasnost in Cuba, CubaFuturo en Clat protestmanifestaties. We vroegen aandacht voor het lot van de 75 politieke gevangenen op Cuba én voor de vrouwelijke familieleden van deze groep. Deze vrouwen hadden zich inmiddels verenigd als 'De Dames in het Wit', en wonnen de Sacharov Mensenrechtenprijs van het Europees Parlement. IKV Pax Christi startte een symbolische adoptiecampagne. Ruim dertig Nederlandse journalisten, politici en schrijvers adopteerden één van 75 poli-

ieke gevangenen uit 2003. Met een publieke manifestatie op de Dam in Amsterdam die veel pers aandacht trok werd de adoptiecampagne bekend. Sinds 2010 is het grootste deel van de groep vrijgelaten. In het begin kon dat alleen als ze met uitzetting naar Spanje toestemden. Van de groep van de 75 slachtoffers van de arrestatiegolf van 2003, zitten er nu nog negen gevangenen. Zij weigeren hun vaderland te verlaten. In het boek 'Cuba Libre' laat IKV Pax Christi enkele oud-politieke gevangenen aan het woord en hun bekende Nederlandse adoptieouders/vaders. Zo zijn fragmenten van de brieven van Freek de Jonge, Jan Terlouw, Boris Dittrich, Kathleen Ferrier, Marjolijn Februari, Ronald Giphart, Gijs Wanders en 22 anderen te lezen.

In Cuba zitten nog ruim honderd politieke gevangenen vast. Omdat zij niet het slachtoffer werden van een massale arrestatie, lijden zij vrijwel anoniem. Zonder internationale aandacht zullen zij worden vergeten. Daarom roept IKV Pax Christi met de publicatie 'Cuba Libre' op de overige politieke gevangenen niet te vergeten.

Agenda

18 maart

Cuba Libre

Nieuwspoor, Den Haag,
15.00 – 17.00 uur

Presentatie van boek over de Adoptiecampagne van politieke gevangenen in Cuba met o.a. Efrén Fernández Fernández, voormalig politiek gevangene en secretaris van MCL (Christelijke Beweging voor Bevrijding), Jaap Smit (CNV), Kathleen Ferrier (CDA) en Frans Timmermans (PvdA).

24 – 30 maart

Movies that Matter filmfestival

Haags Filmhuis en Theater aan het Spui, Spui 191 en Spui 187, 2511 BN Den Haag
Filmfestival met 70 human rights speelfilms en documentaires en dagelijkse talkshows en debatten met internationale gasten.

8 april

Humanities Career Event

Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Leiden.
Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1, Leiden
Workshop door medewerkers van IKV Pax Christi.

: Colofon

Redactie: Piet Halma en Helma Maas (eindredactie)

Met dank aan: Gijsbert van Iterson-Scholten, Marjolein Wijninckx, Evert-Jan Grit, Jan Jaap van Oosterzee, Jan Gruiters, Mayke Smit, Simone Remijnse, Marianne Moor en Femke Rongen schrijfbureau Teksttig.

Fotografie: Hossam el-Hamalawy, Geert van Kesteren, Petterik Wiggers, Johannes Odé, Simon Conway, Cinta Depondt en IKV Pax Christi-archief

Basisvormgeving: RAAK Grafisch Ontwerp

Drukkerij: Van der Weij BV, Hilversum

ISSN 1874-6497

IKV PAX
CHRISTI

IKV Pax Christi, Godebaldkwartier 74, 3511 DZ Utrecht
Postbus 19318, 3501 DH Utrecht
Tel (030) 233 33 46, Fax (030) 236 81 99
info@ikvpaxchristi.nl www.ikvpaxchristi.nl
Giro: 51 61

IKV Pax Christi heeft het CBF-keurmerk en is ANBI-erkend en ISO-gecertificeerd